

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿԻ ԸՆԿԱԼՄԱՆ
ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՎՍՏԱՀՈՒԹՅԱՆ
ԶԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՎՐԱ

Ուսումնասիրվող հիմնախնդրի տեսական հիմքերի վերլուծությունը և էմպիրիկ հետազոտությունների արդյունքների քննումը ցույց են տալիս, որ նշանակալից դրական փոխկապակցվածություն գոյություն ունի սոցիալական անվտանգության ընկալման և սոցիալական վստահության ու նրա տարբեր դրսևորումների միջև: Իրանի Մազանդարան նահանգում իրականացրած մեր հետազոտության տվյալները ցույց են տալիս, որ մարդկանց մոտ ինչքան բարձր լինի սոցիալական անվտանգության մակարդակի ընկալումը, այդքան բարձր կլինի նաև սոցիալական վստահության մակարդակը: Այս արդյունքները համընկնում են իրանցի մի շարք հետազոտողների ուսումնասիրությունների եզրահանգումներին և Ռոզստինի, Ստոլի, Գիդդենսի մոտեցումներին: Անվտանգության զգացողությունը քաղաքացիների մոտ բարձրացնելու նպատակով պետք է խթանել հանրության սոցիալական վստահությունը, իսկ դրա համար անհրաժեշտ է բարելավել քաղաքացիների սոցիալ-տնտեսական կարգավիճակը, ապահովել նրանց հոգեկան առողջությանը նպաստող պայմանները: Հատկապես կարևոր է հոգատար վերաբերմունք երիտասարդների խնդիրներին, Հետազոտության արդյունքները ցույց են տալիս, որ մարդիկ ամենաբարձր մտահոգությունն ու անապահովության զգացողությունն են հայտնել իրենց և երեխաների ապագայի հանդեպ: Պետք է կարգավորվեն երիտասարդների զբաղվածության և անգործության հարցերը, բարձրագույն կրթության, ընտանիք կազմելու, ապա-

գայի հանդեպ հույս ու հավատ ունենալու և այլ բազմաթիվ խնդիրները: Իրանի պետությունը և հասարակական կյանքի պատասխանատուները պետք է առանձնակի ուշադրություն դարձնեն միջանձնային վստահության, հասարակական տարբեր ինստիտուտների հանդեպ վստահության վրա: Սոցիալական վստահության տարածումը հասարակության տարբեր մակարդակներում պահանջում է լուրջ ներդրումներ կատարել կրթա-դաստիարակության, մշակութային և հասարակական բնագավառներում:

Հանգուցային բառեր և արտահայտություններ. սոցիալական կապիտալ, սոցիալական անվտանգություն, սոցիալ-տնտեսական կարգավիճակ, երիտասարդների խնդիրներ, սոցիալական վստահություն:

Սոցիալական վստահությունը՝ որպես սոցիալական կապիտալի ամենակարևոր բաղկացուցիչ, վաղուց ի վեր հետաքրքրել է դասական սոցիոլոգիայի տեսաբաններին, սակայն այն առավել լուրջ ուշադրության արժանացավ, հատկապես, վերջին տասնամյակում՝ սոցիալական գործընթացների զարգացման և սոցիալական իրականության կերպափոխման ու տեղաշարժերի արդյունքում:

Մարդկային փոխհարաբերությունների, ինստիտուտների ու կազմակերպությունների ընդլայնման և հասարակության կառուցվածքի առավել բարդացման հետևանքով, նաև մարդկանց մոտ եսակենտրոնության մակարդակի բարձրացման պայմաններում՝ առավել արդիական ու հրատապ է դարձել սոցիալական վստահության

հիմնահարցը: Ժամանակակից արդիականացված հասարակության համար է՛լ ավելի անհրաժեշտ է սոցիալական վստահության մակարդակի խթանումը՝ հավաքական կյանքի հարատման, գործընթացների սահունացման և հասարակական կարգուկանոնի հաստատման համար: Անվտանգությունն ու ապահովությունը մարդկային հասարակության զարգացման և խաղաղ կյանքի կարևոր նախադրյալներից են: Հանցագործությունների ու ոճիրների, բարոյական շեղումների, մարդու իրավունքների դեմ ոտնձգության, արժեքների ու նորմերի խախտման ցածր մակարդակը վկայում է սոցիալական անվտանգության և կարգ ու կանոնի առկայության մասին:

Ա.Մասլոույի՝ պահանջմունքների հիերարխիայի տեսության համաձայն՝ մարդկային պահանջմունքներից մեկն էլ անվտանգության ու ապահովության կարիքն է, որն ունի օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ կողմեր, այսինքն ներառում է թե՛ ֆիզիկական ապահովությունն ու հարմարավետությունը և թե՛ հոգեկան ու հոգեբանական հանգստությունն ու հանդարտությունը: ¹ Հասարակության մեջ առկա անվտանգությունը պետք է տարբերակել՝ դրա ընկալումից ու պատկերացումից հասարակության անդամների մոտ: Այս երկու հասկացությունները թեև սերտորեն փոխառնչվում են իրար, բայց նույնական չեն և կարող են լինել համարժեք կամ էլ ոչ համարժեք: Հասարակական անվտանգության ընկալումը այդ հասարակության անդամների մոտ ձևավորված պատկերացումը, զգացողությունն ու ընկալումն է հասարակական անվտանգության մակարդակից: Մարդկանց գնահատականն ու ընկալումը կարող է լինել ձշմարտացի, օբյեկտիվ և ռեալ, սակայն կարող է լինել նաև

սուբյեկտիվ, իրականությանը չհամապատասխանող: Ինչպիսի պատճառներով էլ կազմված լինի այդ սուբյեկտիվ կարծիքն ու ընկալումը, պետք է հաշվի առնել այն և քննել դրա արմատներն ու դրդապատճառները: Անվտանգության ընկալումն առաջանում է անհատական ու հասարակական մի շարք գործոնների փոխազդեցությամբ ու գուցակցմամբ, իսկ դրա բացակայությունը կամ նվազումը պայմանավորված են բազմաթիվ պատճառներով ու պայմաններով: Հասարակական անվտանգության մակարդակի ընկալումը հասարակության անդամների մոտ կարևոր գործոններից մեկն է սոցիալական վստահության ձևավորման համար:

Է. Գիդդենսը, մերժելով ամեն տեսակի մինիմալիստական մոտեցումը սոցիալական վստահության հարցին, շեշտում է մանր ու խոշոր երևույթների փոխկապակցվածությունը, նրանց համալիր ու համադրված դիտարկման անհրաժեշտությունը: ² Անդրադառնալով արքայազն համակարգերի հանդեպ վստահությանը և ընդհանրացված վստահությանը՝ Գիդդենսն այն կարծիքն է հայտնում, որ վստահության վրա հիմնված փոխհարաբերությունները խիստ անհրաժեշտ են հենց մոդերն հասարակությանը, քանի որ այստեղ ժամանակային ու տարածական միջակայքը չափազանց լայն է, ուստի սոցիալական կապերի հաստատման համար առավել անհրաժեշտ է վստահության առկայությունը: ³ Մոդերն հասարակությունում մեծ դեր ունեն համակարգերի և ինստիտուտների հանդեպ վստահությունը, հավատ այնպիսի գիտելիքի ու ինֆորմացիայի հանդեպ, որոնք հիմն-

1 Շ. Սարլաքզադեհ, Ազատության և անվտանգության փոխառնչությունները Իմամ Խոմեյնիի տեսանկյունից, Քաղաքական գիտությունների հանդես, 9-րդ տարի, 34-րդ համար, Թեհրան, 2006, էջ 136:

2 Ս. Օջալու և Մ. Ջահեդի, Սոցիալական վստահությունը և նրա վրա ազդող գործոնները Ջանջան քաղաքի բնակիչների շրջանում, Իրանի հասարակագիտության հանդես, 6-րդ շրջան, 4-րդ համար, Թեհրան, 2005, էջ 100:

3 Է. Գիդդենս, Մոդերնիզմի հետևանքները, թարգմանիչ Սալասի Մ., «Մարքազ» հրատարակչություն, Թեհրան, 1998, էջ 119:

ված չեն մարդու անձնական փորձի վրա: Գիդդենսը նաև առաջ է քաշում «անվստահություն» եզրույթը, որը կարող է տարածվել մարդկանց և աբստրակտ համակարգերի վրա: ¹

Շվեդացի քաղաքագետ Բ. Ռոզենստի-նը և կանադացի հետազոտող Դ. Ստոլը նշում են, որ սոցիալական կառույցների քաղաքական արդարության ու արդյունավետության ընկալումը կարող է դրական ազդեցություն թողնել ընդհանրացված վստահության ձևավորման վրա: Օրինապահ մարմինների ու համակարգերի պարտականությունն է հայտնաբերել ու պատժել օրինախախտ անձանց (հանցագործներ, ոճրագործներ, գողեր և այլն), ովքեր մեծապես վնասում են ընդհանուր սոցիալական վստահությանը: Եթե քաղաքացիները տեսնեն, որ իրավապահ մարմինները և պետական ինստիտուտները գործում են թափանցիկ, արդարացի և արդյունավետ, ապա կարող են ընդունել այն գաղափարը, համաձայն որի օրինախախտ մարդկանց հնարավորությունը փոքր է օրենքից փախուստ տալու առումով: Այսպիսի միջավայրում մարդիկ կենթադրեն, որ ուրիշները դժվար թե դժվանտ վարքագիծ կցուցաբերեն, քանի որ կպատժվեն, հետևաբար սոցիալական վստահության մակարդակը այդպիսի միջավայրում աճում է: ²

Ռոբստինի ու Ստոլի համոզմամբ՝ սոցիալական վստահության ձևավորման համար առավել կարևոր է իրավապահ ինստիտուտների արդարությունն ու արդյունավետությունը: Ընդհանուր առմամբ, եթե քաղաքացիները վստահեն դատական և ոստիկանական համակարգերին, ավելի հեշտ կվստահեն ուրիշ մարդկանց և սոցիալական կառույցներին: Մի խոսքով, ինստիտուտների հան-

դեպ անվստահությունը, կաշառակերության ու կոռուպցիայի առկայությունը և ուրիշների հանդեպ վտանգի ու անապահովության ընկալումները բացասաբար են ազդում սոցիալական վստահության ձևավորման վրա: ³

Անդրադառնալով իրանական հասարակությանը նշենք, որ Իրանում վերջին տարիներին կատարվել են մի շարք հետազոտություններ իրանական հասարակության մեջ սոցիալական վստահության դրսևորումների գնահատման նպատակով: Մի շարք հետազոտություններ քննել են անվտանգության վերաբերյալ ընկալումների գործոնի ազդեցության չափն ու մակարդակը:

Սալման Սաֆդարին սոցիալական անվտանգության ընկալումների վրա ազդող գործոնները ճանաչելու նպատակով իր հետազոտության մեջ մի շարք բնութագրիչներ ու ցուցիչներ է առաջարկել սոցիալական վստահության գնահատման համար: Նա իր աշխատանքում սոցիալական վստահության մակարդակը գնահատել է հետևյալ չափանիշներով կամ սանդղակներով՝ ուրիշների հանդեպ հոգատարության մասին ընկալումը, ապօրինի արարքների հաճախականության մասին ընկալումը, ընկերներին վստահելու մակարդակը և ուրիշների հետ փոխհարաբերություն ծավալելիս կասկածամտության չափն ու մակարդակը: ⁴

Քիաբաշուրին և Աֆրասիաբին (2012 թ.) Շիրազ քաղաքի պետական և Փայամ նուր համալսարանների ուսանողության շրջանում կատարած հետազոտության մեջ մի շարք եզրահանգումների հասան. սոցիալական վստահության մակարդակը ուսանողների շրջանում միջինից ավելի բարձր է: Վարկածների

1 Նույն տեղը էջ 119:

2 Rothstein, B., and D. Stolle.(2008). "The State and Social Capital: A Theory of Generalized Trust". Comparative Politics., Vol. 40, No. 4, July , 2008, pp. 1-16.

3 Նույն տեղը, էջ 1-16:

4 Սաֆդարի Ս., Սոցիալական բավարարվածությունը և նրա գործոնները, Թեհրանի Շահիդ Բեհեշթի անվան համալսարան, Հասարակական գիտությունների հետազոտությունների մագիստրոսական թեզ, Թեհրան, 1995:

ստուգումը ցույց տվեց, որ սոցիալական վստահությունը նշանակալիորեն կապված է մի շարք փոփոխականների հետ՝ հասարակական անվտանգության մակարդակի ընկալման, ուսումնական առաջադիմության, ուսումնական անցյալի, սոցիալական ընդգրկվածության և շեղումների հետ: Ռեգրեսիոն վերլուծության արդյունքներն ապացուցեցին, որ հասարակական անվտանգության մակարդակի ընկալման և կրոնական հավատարմության փոփոխականներն ամենից շատ էին փոխկապակցված ուսանողների սոցիալական վստահության մակարդակին և 38 տոկոսով պայմանավորում էին ուսանողների շրջանում սոցիալական վստահության մակարդակի տատանումները: ¹

Մահմուդ Քեթաբին, Մեհդի Ադիբի Սադեն, Վահիդ Ղասեմին և Սաթթար Սադեդի Դահչեշմեն (2010թ.) սոցիալական վստահության դրսևորումներն ուսումնասիրեցին Իրանի Չահարմահալ և Բախտիարի նահանգում: Նշանակալից կապ է գրանցվել հասարակական անվտանգության մակարդակի ընկալման, կրոնական հավատալիքների և այլ մարկանց կրոնական լինելու մասին համոզվածության միջև: ²

Մանսուր Վոսուդին և Հաշեմ Արամը (2000թ.) հետազոտություն անցկացրին Խալիսալ քաղաքում: Ստացված արդյունքներն ապացուցում էին, որ տարիքը, հասարակական անվտանգության մակարդակի ընկալումը, կյանքից բավարարվածությունը և միասնական արժեքները նշանակալիորեն կապված են սոցիալական վստահության հետ: ³

Սաիդ Մոհդֆառը և Փարվիզ Ջա-

հանգիրին (2000թ.) Ուրմիա քաղաքում ուսումնասիրեցին սոցիալական ընդհանրացված վստահության վրա ազդող հասարակական գործոնները: Արդյունքներն ապացուցեցին, որ սոցիալական վստահության մակարդակը ցածր է այս քաղաքում: Հասարակական անվտանգության մակարդակի ընկալումը, սոցիալական հեղինակությունը, սոցիալական պատասխանատվությունը, հաղորդակցական կապերը և համագործակցությունները նշանակալից փոխկապակցություն են գրանցել սոցիալական վստահության հետ: ⁴

Քաղաքացիների մոտ հասարակական անվտանգության մակարդակի ընկալումների ուսումնասիրությունը կարևոր է և անհրաժեշտ, հատկապես, իրանական հասարակության համար, որը գտնվում է ավանդականից դեպի արդյունաբերական հասարակություն անցումային փուլում: Երբեմն սոցիալական վստահությունը կորցնում է իր միավորման ու մոբիլիզացման գործառնությունը, այդ դեպքում իջնում է սոցիալական վստահության ու անվտանգության մակարդակը հասարակության մեջ և բարձրանում միջանձնային կասկածամտությունը, ինչի հետևանքով խաթարվում է սոցիալական անվտանգությունը, որը սոցիալական վստահության, հատկապես վերացական և ընդհանրացված վստահության հիմքն է կազմում:

Մեր հետազոտության մեջ մենք քննել ենք մի շարք գործոնների, այդ թվում հասարակական անվտանգության մակարդակի ընկալման ազդեցությունն ու նշանակությունը սոցիալական վստահության ձևավորման հարցում: Մենք առաջադրել ենք այն կանխավարկածը, որ նշանակալից հարաբերակցություն գոյություն ունի հասարակության

1 Քիաբաջուրի և Աֆրասիաբի, Տնտեսական սոցիոլոգիայի և զարգացման հանդես, 2-րդ համար, Թեհրան, 1912, էջ 143-165:

2 Մ. Քեթաբի, Մ. Ադիբի Սադեն, Վ. Ղասեմի և Ս. Սադեդի, Կիրառական հոգեբանություն, 21-րդ տարի, 4 (40), Թեհրան, 2010, էջ 97-122:

3 Մ. Վոսուդի, Հ. Արամ, Սոցիալական գիտությունների հանդես, 3-րդ տարի, 3-րդ համար, Թեհրան, 2009, էջ 133-153:

4 Ս. Մոհդֆառ և Փ. Ջահանգիրի, Հասարակական գիտությունների հանդես, 1-ին շրջան, 1-ին համար, Թեհրան, 2009, էջ 47-67:

անդամների մոտ հասարակական անվտանգության մակարդակի ընկալման և նրանց սոցիալական վստահության մակարդակի միջև:

Սույն հետազոտության գլխավոր համախմբությունն է Իրանի Մազանդարան նահանգում ապրող 18-ից 65 տարեկան քաղաքացիները, որոնց ընդհանուր թիվը կազմում է 2 միլիոն 100 հազար մարդ: Ընտրանքի ծավալը կազմել է 384 միավոր Քուբրանի բանաձևի համաձայն 5 տոկոս սահմանային սխալի և 0.95 վստահության հավանականության համար: Առավել ճշգրտության ու նաև հավանական դժվարություններից ու անվավեր

պատասխաններից խուսափելու համար՝ ընտրանքի ծավալը մեծացրել և ընդգրկել ենք 440 մարդ: Վավեր և լիարժեք է ճանաչվել 400 թերթիկ, որոնք և կազմել են սոցիոլոգիական հարցման վերլուծության հիմքը:

Իրականացվել է շերտավորված քլաստերային ընտրանք, որտեղ ներկայացվել են քաղաքական և գյուղական բնակչությունը և Մազանդարան նահանգի 3 տարածաշրջանները: Ստորև ներկայացված է սոցիալական վստահության և հասարակական անվտանգության ընկալման վերաբերյալ տվյալների միաչափ բաշխումը:

Աղյուսակ 1.

Հարցվողների հաճախականությունը՝ ըստ ապահովության և հասարակական անվտանգության ընկալման վերաբերյալ տրված պատասխանների:

Թիվ	Հարցեր	Շատ քիչ	Քիչ	Որոշ չափով	Շատ	Բավականին շատ	Միջին
1	Մուրն ընկնելուց հետո փողոցում քայլելիս ինչքանով եք Ձեզ ապահով ու անվտանգ զգում:	13.5	10.0	48.8	22.5	5.3	2.96
2	Տանը ինչքանով եք ապահով զգում Ձեզ՝ գողության և հանցագործության դեմ:	13.5	2.5	48.5	31.0	4.5	3.11
3	Ձեր բնակավայրն ինչ չափով ապահովություն և անվտանգություն ունի:	6.0	12.0	54.5	25.3	2.3	3.06
4	Կարծում եք ներկայումս կարելի է առանց մտավախության բանկից մեծ գումար դուրս բերել և փոխադրել փողոցում:	34.8	30.8	25.8	8.0	0.8	2.09
5	Ինչքանով հնարավոր է հասարակության մեջ արտահայտել սեփական կարծիքներն ու համոզմունքները:	26.3	26.0	39.5	6.8	1.5	2.31
6	Փողոցում ավտոմեքենան կանգնեցնելու ժամանակ ինչքանով եք մտահոգվում ավտոն գողանալու հավանականության համար:	7.5	9.3	32.5	20.0	30.8	3.57
7	Ինչքանով եք մտահոգվում Ձեր և Ձեր զավակների ապագայի համար:	3.8	2.3	23.5	27.8	42.8	4.04

Ինչպես արտացոլված է աղյուսակ 1-ում՝ առաջադրված հարցերից ամենաբարձր միավորը գրանցվել է «Ինչքանով եք մտահոգվում Ձեր և Ձեր երեխաների ապագայի համար» տարբերակի դեպքում, ինչը խոսում է ապագայի հանդեպ քաղաքացիների մտահոգության բարձր մակարդակի մասին: Ամենացածր միավորը գրանցվել է ի պատասխան «Ներ-

կայուն կարելի՞ է առանց մտավախության բանկից մեծ գումար դուրս բերել և փողոցում փոխադրել» հարցադրման: Այս արդյունքը պայմանավորված է Իրանի խոշոր քաղաքներում բանկային գործարքների ժամանակ դրամական առձեռն տեղափոխումների բարձր ռիսկայնությամբ և վտանգներով:

Աղյուսակ 2.

Հարցվողների հաճախականությունը՝ ըստ հասարակական անվտանգության մակարդակի ընկալման:

Հասարակական անվտանգության մակարդակի ընկալում	Հաճախականություն	Տոկոս
Ցածր	155	38.8%
Միջին	215	53.8%
Բարձր	30	7.5%
Ընդամենը	400	100%
Ընդհանուր միջին	17.92	
Հնգաստիճան գնահատմամբ միջին	2.56	

Այսպիսով, ըստ աղյուսակ 2-ի տվյալների՝ հարցվողների 53.8 տոկոսը դրսևորում է հասարակական անվտանգության միջին մակարդակի ընկալում, 38.8 տոկոսը՝ ցածր մակարդակ, իսկ հասարակական անվտանգության

բարձր մակարդակը դրսևորել է 7.5 տոկոսը: Ապահովության զգացողության ընդհանուր միջինը կազմում է 17.92, իսկ հնգաստիճան գնահատմամբ միջինը կազմում է 2.56, որը ցածր է համարվում:

Աղյուսակ 3.

Հասարակական անվտանգության մակարդակի ընկալման և սոցիալական վստահության միջև Սպիրմանի կորելացիայի թեստ:

Անկախ փոփոխական	Կախյալ փոփոխական	Ընտրանք	Կորելացիա	P
Հասարակական անվտանգության ընկալում	Բազային վստահություն	400	0.157	0.002
	Աբստրակտ վստահություն	400	0.398	0.000
	Ընդհանրացված վստահություն	400	0.160	0.001
	Սոցիալական վստահություն	400	0.345	0.000

Աղյուսակ 3-ը ներկայացնում է հասարակական անվտանգության մակարդակի ընկալման և սոցիալական վստահության միջև կորելացիոն վերլուծությունը Սպիրմանի գործակցի օգ-

նությամբ: Ստացված արդյունքների համաձայն և հաշվի առնելով կորելացիայի գործակիցն ու P-ի մեծությունը (99 աստիճան վստահությամբ)՝ նշանակալից կապ է գրանցվել հասարակական ան-

վտանգության ընկալման և սոցիալական վստահության միջև: Կորելացիայի ուղղությունը ցույց է տալիս, որ ինչքան մարդիկ բարձր են համարում և ընկալում հասարակական անվտանգության մակարդակը, այդքան ավելի բարձրանում է նաև նրանց սոցիալական վստահության մակարդակը:

Է. Գիդենսի կարծիքով՝ սոցիալական վստահության մի շարք կողմեր ուղղակիորեն փոխկապակցված են հասարակական անվտանգության մակարդակի ընկալման հետ: Ռեզիստենի և Ստոլի կարծիքով՝ սոցիալական անվտանգության բարձրացման միջոցով կարելի է ներգործել սոցիալական վստահության վրա: Քամալին (2004թ.) իր ուսումնասիրության մեջ արձանագրեց, որ ընդհանրացված վստահությունը և բազային վստահությունն ամենասերտ փոխկապակցվածություն ունեն հասարակական անվտանգության մակարդակի ընկալման հետ, այսինքն ընդհանրացված վստահության և բազային վստահության բարձրացմամբ՝ խորանում է հասարակական անվտանգության մակարդակի ընկալումները:

Նկատի առնելով սոցիալական վստահության նշանակությունն ու կարևորությունը հասարակական կյանքում՝ անհրաժեշտ է փնտրել ուղիներ ու միջոցներ այն բարձրացնելու և խորացնելու համար:

Հասարակության զարգացման ու բարգավաճման ուղղությամբ քաղաքացիների համագործակցության ու մասնակցության ընդլայնման նպատակով անհրաժեշտ է ստեղծել միջնորդ խմբեր կամ քաղաքացիական կազմակերպություններ (կուսակցություններ, արհմիություններ, կոոպերատիվներ, կամավորական խմբեր և այլն): Միջնորդ խմբերի ամենագլխավոր գործառնությունն այն է, որ սոցիալական տարբեր ցանցերում ընդլայնում ու ընդարձակում են մարդկանց հաղորդակցական և արտահայտման փոխշփումները, նրանց սոցիալական

կապիտալը և ռեսուրսները: ՀԿ-ները, կամավորական սկզբունքով աշխատանքները, քաղաքացիական միջոցառումները կարող են խթանել մարդկանց քաղաքացիական ներգրավվածությունը, նրանց հասարակական ակտիվությունն ու մասնակցությունը սեփական միջավայրում տեղի ունեցող իրադարձություններում և գործընթացներում:

Անհրաժեշտ է կառուցել և գործի դնել հանրային վայրեր (զբոսադիներ, գրադարաններ, հավաքատեղիներ ու սրահներ, ցուցահանդեսներ, միություններ, մարզասրահներ և այլն ...), որտեղ քաղաքացիները կարողանան հավաքվել իրար շուրջ, ընդլայնել իրենց սոցիալական կապերն ու համագործակցությունները, կազմակերպել միասնական աշխատանքներ ու նախագծեր: Այս վայրերը պետք է լինեն ապահով և ջերմ միջավայրով, հատկապես, երեխաների, պատանիների և կանանց համար, որպեսզի քաղաքացիներն ու ընտանիքներն իրենց անկաշկանդ ու պաշտպանված զգան և բարձրանա նրանց հասարակական անվտանգության մակարդակի ընկալումը:

Իշխանությունները միշտ էլ անվտանգության հաստատումը և հասարակության մեջ անվտանգության զգացողության ձևավորումը համարել են իրենց գլխավոր պարտականություններից մեկը: Հեղինակավոր և ուժեղ է այն իշխանությունը, որտեղ մարդիկ զգան ֆինանսական, հոգեկան, ֆիզիկական և բարոյական անվտանգություն, պաշտպանված լինեն ամեն տիպի ոտնձգությունից և չվախենան սեփական իրավունքների ու օրինական ազատությունների համար: Այսպիսի հասարակարգում խթանվում է սոցիալական վստահությունը, ինչն իր հերթին դրական ազդեցություն է թողնում հասարակության մոբիլիզացման, երկրի զարգացման և պետության առավել ամրապնդման վրա:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Է. Գիդդենս, Միդերնիզացիայի հետևանքները, թարգմանիչ Սալասի Մ., «Մարքազ» հրատարակչություն, Թեհրան, 1998թ.:
2. Ս. Միդֆառ և Փ. Զահանգիրի, Հասարակական գիտությունների հանդես, 1-ին շրջան, 1-ին համար, Թեհրան, 2009, էջ 47–67:
3. Շ. Սարլաքզադեհ, Ազատության և անվտանգության փոխառնչություններն Իմամ Խոմեյնիի տեսանկյունից, Քաղաքական գիտությունների հանդես, 9-րդ տարի, թիվ 34, Թեհրան, 2006թ.:
4. Ս. Սաֆդարի, Սոցիալական բավարարվածությունը և նրա գործոնները, Թեհրանի Շահիդ Բեհեշթիի անվան համալսարան, Հասարակական գիտությունների հետազոտությունների մագիստրոսական թեզ, Թեհրան, 1995:
5. Մ. Վոսուդի, Հ. Արամ, Սոցիալական գիտությունների հանդես, 3-րդ տարի, 3-րդ համար, Թեհրան, 2009, էջ 133–153:
6. Քիաբաջուրի և Աֆրասիաբի, Տնտեսական սոցիոլոգիայի և զարգացման հանդես, 2-րդ համար, Թեհրան, 1912, էջ 143–165:
7. Մ. Քեթաբի և Մ. Ադիբի Սադեհ, Վ. Ղասեմի և Ա. Սադեդի, Կիրառական հոգեբանություն, 21-րդ տարի, 4 (40), Թեհրան, 2010, էջ 97–122:
8. Ս. Օջաղլու և Մ. Զահեդի, Սոցիալական վստահությունը և նրա վրա ազդող գործոնները Զանջան քաղաքի բնակիչների շրջանում, Իրանի հասարակագիտության հանդես, 6-րդ շրջան, 4-րդ համար, Թեհրան, 2005, էջ 100:
9. Rothstein B. & D. Stolle, «The State and Social Capital: A Theory of Generalized Trust». Comparative Politics., Vol. 40, No. 4, July 2008.

ВЛИЯНИЕ ВОСПРИЯТИЯ УРОВНЯ ОБЩЕСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ НА ФОРМИРОВАНИЕ СОЦИАЛЬНОГО ДОВЕРИЯ

РАДЖАБАЛИ АЛЛАХЯРАХМАДИ

ЕГУ, факультет социологии, аспирант

Между восприятием социального обеспечения, социального доверия и его различными проявлениями существует значительная положительная корреляция. Данные наших исследований, осуществленных в провинции Ирана Мазандаран, показывают, что чем выше восприятие уровня социального обеспечения, тем выше уровень социального доверия. Эти результаты совпадают с заключениями ряда иранских исследователей, а также с подходами Розстина, Столи, Гидденса. С целью повышения у граждан чувства обеспечения необходимо поощрять социальное доверие, а для этого необходимо улучшить социально-экономическое положение граждан, обеспечить условия, способствующие их психическому здоровью.

INFLUENCE OF PERCEPTION OF THE LEVEL OF PUBLIC SAFETY ON THE FORMATION OF SOCIAL CONFIDENCE

RAJABALI ALLAHYARAHMADI

YSU, Department of Sociology, Postgraduate

There is a significant positive correlation between the perception of social support, social trust and its various manifestations. The findings of our research carried out in the Iranian province of Mazandaran, show that the higher the perception of the level of social security, the higher the level of trust and social confidence. These results are consistent with the findings of a number of Iranian scholars, as well as approaches Rothstein, Stolle, Giddens. In order to increase the citizens' sense of ensure, it is necessary to promote social trust, and for this it is necessary to improve the socio-economic situation of citizens, to ensure an environment conducive to their mental health.